

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Communication and Multimedia Design

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In oktober 2018 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Communicatie & Multimedia Design van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het panel beoordeelt de opleiding als **voldoende**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**. De opleiding heeft een passend beroepsbeeld en is goed aangesloten op het landelijk profiel (INCMD) waarin vier domeincompetenties en vijf generieke competenties voor CMD-opleidingen zijn vastgelegd. Bij het opstellen is het beroepenveld betrokken en de Dublin descriptorren zijn gebruikt om het bachelorniveau te verantwoorden. Via een Raad van Advies (instituuitsbreed) en een werkveldadviescommissie zorgt de opleiding tevens voor aansluiting van de opleidingsdoelstellingen op de verwachtingen vanuit het regionale beroepenveld. De opleiding toont zich zeer responsief richting het werkveld, waarmee blijvend gewerkt wordt aan de legitimiteit van de opleidingsdoelstellingen. In de werkveldoriëntatie van de opleiding is een sterk accent zichtbaar op de private sector. Een verbreding naar de publieke sector zou naar oordeel van het panel een verrijking zijn.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**. De opleiding heeft een doordacht en goed uitgewerkt onderwijsprogramma. Het programma is zeer praktijkgericht door te werken vanuit beroepstaken en door projecten die de spil van het onderwijs vormen. Het programma is netjes afgeleid van de opleidingsdoelstellingen. In de eerste fase van de opleiding krijgen studenten een solide basis aan kennis en vaardigheden aangereikt, waarna via de afstudeerprofielen specifieke accenten worden gelegd. Het onderwijsmateriaal is aangesloten op de actualiteit en in het programma wordt het onderzoekend vermogen van de studenten goed ontwikkeld. Ook wat betreft de vormgeving en de begeleidingsstructuur is het panel positief. Voorts beschikt het docententeam over gedegen domein- en vakspecifieke kennis om het onderwijsprogramma inhoudelijk te verzorgen. Ook onderwijskundig en organisatorisch ziet het panel in de studie- en carrièreachtergronden van docenten een rijke voedingsbodem om het onderwijs goed te verzorgen. Het panel vindt dat de opleiding hiermee een uitdagende onderwijsleeromgeving realiseert. Niettegenstaande die conclusie geeft het panel de opleiding mee meer werk te maken van internationalisering en voldoende ruimte in het programma te laten om de beweging in het vakgebied en de 'creative minds' van haar studenten te kunnen faciliteren.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**. Het panel is positief over de basiskwaliteit van het systeem van toetsing en beoordeling dat door de opleiding wordt gehanteerd. De opleiding beschikt over toetsbeleid dat aangesloten is op relevante kaders en passende kwaliteitscriteria in zich draagt. Het toetsstelsel gaat adequaat uit van de beoogde leerresultaten en kent inherent hieraan een sterk praktijkgerichte oriëntatie. De opleiding hanteert een variatie aan toetsvormen, passend bij de leerdoelen van de betreffende OWE. Opleidingsbetrokkenen tonen goed inzicht in de belangen die rondom toetsing georganiseerd zijn. Taken en verantwoordelijkheden zijn in het systeem helder belegd. Het panel raadt de

examencommissie aan om naast de meer procedurele borgingsinstrumenten ook een meer inhoudelijke (externe) review rondom het afstuderen (bijv. steekproefsgewijs) in te richten.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**. In een afstudeerfase van een half jaar tonen studenten hun kunnen als startend CMD-professional. Zij werken in deze fase aan een opdracht voor het bedrijfsleven resulterend in een beroepsproduct, een afstudeerverslag waarna een mondeling tentamen volgt (presentatie en verdediging). Op basis van bestudering van vijftien afstudeerdossiers van alumni (voltijd en deeltijd) concludeert het panel dat de beoogde eindkwalificaties voldoende worden waargemaakt. Over de gehele linie constateert het panel dat de studenten van deze CMD-opleiding een meer dan gemiddeld onderzoekend vermogen hebben ontwikkeld. Waar het om de meer creatievere kant van het vak gaat (onder meer conceptualiseren & verbeelden) vindt het panel de studenten een voldoende tot ruim voldoende niveau laten zien. Ook alumni en vertegenwoordigers van het werkveld tonen zich positief over de kwaliteit van de opleiding. Richting de toekomst geeft het panel de opleiding mee om meer ruimte te bieden voor 'experiment' waarmee ook de randen van het vakgebied gezocht kunnen worden. Ook het multidisciplinaire karakter zou in de afstudeerdossiers sterker gestimuleerd kunnen worden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	13
Standaard 3 Toetsing	17
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	20
Eindoordeel over de opleiding	23
Aanbevelingen	25
Bijlagen	27
Bijlage 1 Bezoekprogramma	29
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	32

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Communicatie & Multimedia Design van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2016) en het *NQA-protocol 2017 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 3 oktober 2018 en het visitatiepanel bestond uit:

De heer ing. B.G.M. Olde Hampsink (voorzitter, domeindeskundige)

De heer drs. G.D. Rijken (domeindeskundige)

De heer M.A.H. Vlaar (domeindeskundige)

De heer J.F. de Groot (studentlid)

De heer P. van Achteren LLB, auditor (sr.) van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Bij de aanvraag heeft de instelling een Zelfevaluatierapport (ZER) aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2017*. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht; zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, januari 2019

Bas Olde Hampsink
Panelvoorzitter

Peter van Achteren
Lead-auditor

Schets van de opleiding

De opleiding Communication and Multimedia Design van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen is in 2005 gestart. Internet speelde in die tijd een steeds grotere rol in onze samenleving en online-toepassingen werden interactiever en complexer. Het lag voor de hand dat de toenmalige Informatica en Communicatie Academie (ICA), die als verschillende opleidingen voor informatica en een opleiding communicatiesystemen in huis had, zou uitbreiden met een opleiding op het gebied van communicatie en multimediasdesign.

De opleiding kende destijds twee varianten: een meer technische variant (CMD-i) en een communicatie variant (CMD-c). In 2013 heeft de opleiding het curriculum grondig herzien. De creatieve industrie werd volwassener, minder diffuus en kreeg binnen het hbo een eigen domein (Creative Technologies). De herziening betekende dat de opleiding afscheid nam van de twee varianten en koos voor een profielenmodel bestaande uit de vier profielen: Content Design, Experience Design, Interaction Design en Media Management (laatste vanaf 2018: Business Media Design).

De opleiding omschrijft zich als een middelgrote CMD-opleiding, met een stabiele jaarlijkse instroom van zo'n 350 voltijdstudenten. Het docententeam telt circa zeventig docenten en vertegenwoordigt zo'n 55 fte.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**. De opleiding heeft een passend beroepsbeeld en is goed aangesloten op het landelijk profiel (INCMD) waarin vier domeincompetenties en vijf generieke competenties voor CMD-opleidingen zijn vastgelegd. Bij het opstellen is het beroepenveld betrokken en de Dublin descriptoren zijn gebruikt om het bachelorniveau te verantwoorden. Via een Raad van Advies (instituuitsbreed) en een werkveldadviescommissie zorgt de opleiding tevens voor aansluiting van de opleidingsdoelstellingen op de verwachtingen vanuit het regionale beroepenveld. De opleiding toont zich zeer responsief richting het werkveld, waarmee blijvend gewerkt wordt aan de legitimiteit van de opleidingsdoelstellingen. In de werkveldoriëntatie van de opleiding is een sterk accent zichtbaar op de private sector. Een verbreding naar de publieke sector zou naar oordeel van het panel een verrijking zijn.

Onderbouwing

Beroepsbeeld en keuzeprofielen

CMD'ers komen terecht in een dynamisch en divers werkveld met veel verschillende spelers, zo schrijft de opleiding in haar zelfevaluatie. Afgestudeerden worden opgeleid om aan de slag te gaan als zelfstandige of gaan werken voor kleinere of grotere ontwerp bureaus, marketingbureaus, IT-bedrijven en grote organisaties met eigen afdelingen voor marketing en media. De opleiding wil aan hun vraag om vakkundige en eigentijdse ontwerpers van multimediate producten voldoen. Afgestudeerden worden zogenoemd 'ontwerper voor nieuwe media'. Bij nieuwe media gaat het om alle digitale en interactieve vormen van communicatie. Een ontwerper van nieuwe media maakt voor opdrachtgevers en gebruikers toegepaste communicatie mogelijk die multimediaal en interactief verloopt. Multimediaal wil zeggen dat er, bijna altijd, gebruik wordt gemaakt van tekst, beeld en geluid.

De opleiding speelt in op de diversiteit van het werkveld door studenten een keuze te laten maken uit vier afstudeerprofielen. De focus van deze afstudeerprofielen is als volgt te typeren:

1. Content Design (CD): het ontwerpen van (interactieve) content voor websites, interactieve ervaringen of transmedia campagnes;
2. Experience Design (ExD): het ontwerpen van interactieve belevingen met een sterk verhalende component, zoals games of museuminstallaties;
3. Interaction Design (IxD): het ontwerpen van interactieve producten met een sterk functionele component, zoals websites of apps;
4. Business Media Design (BMD): het ontwerpen van zakelijke mediaproducten voor interne en externe communicatie.

Competenties

De opleiding is, zo constateert het panel, goed aangesloten op het landelijk profiel (INCMD) waarin vier domeincompetenties en vijf generieke competenties voor CMD-opleidingen zijn vastgelegd. Bij het opstellen is het beroepenveld betrokken en zijn de Dublin descriptoren gebruikt om het bachelorniveau te verantwoorden.

De vier domeincompetenties uit het profiel zijn gekoppeld aan de kernactiviteiten binnen het mensgerichte ontwerpproces: oriënteren & begrijpen, conceptualiseren, verbeelden en prototypen & evalueren. De vijf generieke competenties gaan over het opereren in de bredere ontwerpcontext: (1) onderzoeken, (2) initiëren, organiseren & regisseren, (3) manifesteren & presenteren, (4) inter- & multidisciplinair samenwerken, (5) ontwikkelen en reflecteren. De competenties zijn vastgelegd in het opleidingsstatuut en onderwijs- en examenregeling en daarin uitgewerkt naar drie niveaus: hoofdfasebekwaam, afstudeerbekwaam en beroepsbekwaam.

Via de vier afstudeerprofielen werken studenten aan de landelijke CMD-competenties. Met de Body of Knowledge & Skills (BoKS) en met het oplossingsrepertoire dat studenten krijgen aangereikt, legt de opleiding accenten per afstudeerprofiel. Opleidingsbreed werken studenten altijd aan hun kwalificaties op het gebied van het ontwerpproces, ontwerponderzoek en aan reflecteren en manifesteren.

Midden in het regionale beroepenveld

Via verschillende gremia laat de opleiding zich informeren over ontwikkelingen die zich voordoen in het werkveld. Het CMD-beroepenveld is vertegenwoordigd in een Raad van Advies die overlegt op instituutsniveau (ICA). Daarnaast kent de opleiding twee typen werkveldcommissies: één voor de opleiding als geheel en een commissie per profiel. Langs deze kanalen houdt de opleiding voeling met de beweging in de beroepspraktijk. Dit beeld wordt aangevuld vanuit verschillende andere (informelere) contacten zoals via docenten die contacten onderhouden met bedrijfsbegeleiders en via netwerkrelaties van het lectoraat.

Het panel constateert dat de opleiding zich zeer responsief toont richting het werkveld, waarmee blijvend gewerkt wordt aan de legitimiteit van de opleidingsdoelstellingen. Het panel herkent in de werkveldoriëntatie van de opleiding een sterk accent op de private sector. Dit is voldoende passend, maar zou naar mening van het panel verrijkt kunnen worden door verbreding naar de publieke sector, waar zich eveneens voor de opleiding relevante vraagstukken voordoen. Verder merkt het panel op dat de responsiviteit richting het lokale beroepenveld met zich meebrengt dat het onderwijs nauw is aangesloten op CMD-vraagstukken die zich in de regio – gelieerd aan de aldaar (veel) voorkomende industrieën - voordoen. Vertegenwoordigers vanuit het veld met wie het panel sprak, geven aan dat het vermogen tot methodisch, systematisch werken/ontwerpen een kracht is van de opleiding. Gekoppeld aan de wens van de opleiding om een kennispartner te worden in de regio en niet alleen een leverancier van goede studenten, geeft het panel de opleiding mee haar methodische aanpak als basis te nemen voor het beoogde kennispartnerschap.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**. De opleiding heeft een doordacht en goed uitgewerkt onderwijsprogramma. Het programma is zeer praktijkgericht door te werken vanuit beroepstaken en door projecten die de spil van het onderwijs vormen. Het programma is netjes afgeleid van de opleidingsdoelstellingen. In de eerste fase van de opleiding krijgen studenten een solide basis aan kennis en vaardigheden aangereikt, waarna via de afstudeerprofielen specifieke accenten worden gelegd. Het onderwijsmateriaal is aangesloten op de actualiteit en in het programma wordt het onderzoekend vermogen van de studenten goed ontwikkeld. Ook wat betreft de vormgeving en de begeleidingsstructuur is het panel positief. Voorts beschikt het docententeam over gedegen domein- en vakspecifieke kennis om het onderwijsprogramma inhoudelijk te verzorgen. Ook onderwijskundig en organisatorisch ziet het panel in de studie- en carrièreachtergronden van docenten een rijke voedingsbodem om het onderwijs goed te verzorgen. Het panel vindt dat de opleiding hiermee een uitdagende onderwijsleeromgeving realiseert. Niettegenstaande die conclusie geeft het panel de opleiding mee meer werk te maken van internationalisering en voldoende ruimte in het programma te laten om de beweging in het vakgebied en de 'creative minds' van haar studenten te kunnen faciliteren.

Onderbouwing

Opzet programma

De CMD-opleiding van de HAN conformeert zich aan de basisindeling van het hbo-bachelor onderwijs naar het major-minormodel. De major (in totaal 210 EC) is de hoofdrichting waarin de competentieverwerving passend bij het CMD-profiel plaatsvindt. Via een minor (30 EC) krijgen studenten de ruimte om vanuit eigen interesses en capaciteiten te specialiseren of juist te verbreden. Conform de structuur binnen het instituut (ICA) is het onderwijs opgebouwd uit onderwijseenheden (OWE's) met een omvang van 7,5 of 15 EC. Per blok (periode van 9-10 weken) volgen studenten één of twee OWE's (in totaal 15 EC).

Door middel van beroepstaken stuurt de opleiding adequaat de inhoud van de OWE's, zo constateert het panel. Dit betekent dat het onderwijs in de OWE's gekoppeld is aan een opdracht die in het bedrijfsleven gegeven zou kunnen worden. Zo werken studenten in de propedeuse bijvoorbeeld in de OWE Digital Campaign aan de beroepstaak 'ontwerp een communicatie-campagne met doelgroepgerichte inzet van online media' en in de OWE Immersive Space aan het 'ontwerpen en realiseren van een intuïtieve en verhalende interface'. In de hoofdfase stappen studenten één van de vier profielen binnen en wordt het onderwijs vanuit die context verzorgd. Het onderwijs is in deze fase sterker ingericht langs een semesterstructuur. Per semester volgen studenten twee OWE's en een project, die volledig gewijd zijn aan één beroepstaak. Door de lengte van een semester maakt de opleiding het op die manier mogelijk om complexere, grotere multimedia opdrachten/projecten in het onderwijs te brengen en deze volwaardig uit te diepen.

Het panel stelt vast dat deze opbouw in de praktijk gerealiseerd wordt; de opdrachten zijn van een uitdagender niveau en van studenten wordt ook een grotere zelfstandigheid verwacht.

Het panel constateert dat de projecten de spil van het onderwijs vormen; tijdens de gehele opleiding werken studenten in totaal een heel studiejaar (60 EC) aan projecten. Een project duurt acht weken waarin studenten in groepen van vier tot zes studenten een de opdracht werken. Met de projectmatige focus zorgt de opleiding voor een transfer van de opgedane kennis en vaardigheden uit de courses naar toepassing in realistische vraagstukken. Jaarlijks werkt de opleiding met nieuwe opdrachtgevers voor de projecten, waardoor de actualiteit telkens naar binnen wordt gehaald. Bovendien werkt de opleiding op deze manier aan verbreding van haar netwerk.

Inhoud programma

In een bijlage van het studentenstatuut geeft de opleiding een compleet overzicht van de kennis en vaardigheden (knowledge and skills) in het onderwijsprogramma. In dit overzicht laat de opleiding zien hoe deze elementen samenhangen met de centrale onderwerpen in het programma: het ontwerpproces, ontwerponderzoek en reflecteren en manifesteren. Daarnaast wordt per afstudeerprofiel de relatie met de componenten kennis en vaardigheden gelegd. Op hoofdlijnen is de ontwikkeling van kennis en vaardigheden per afstudeerprofiel als volgt aan te duiden:

Afstudeerprofiel	Hoofddlijn kennis en vaardigheden
Business Media Design	<ul style="list-style-type: none"> - Businessstheorie (o.a. managementmodellen, change management, trendanalyses, innovatietheorieën, organisatiekunde) - Bedrijfsprocessen (o.a. cultuuronderzoek, organisatiebeleid & management, communicatietheorieën, strategiemodellen) - Bedrijfscommunicatieontwerp (o.a. servicedesign, architecture, branding, co-creatie, creativiteitstraject)
Content Design	<ul style="list-style-type: none"> - Communicatietheorie (o.a. retorica, semiothiek, animatieprincipes, ontwerptrends, communicatiemodellen, datavisualisatie) - Communicatieoplossingen (o.a. communicatietechnieken & media, media literacy op gebied van audiovisuels) - Mediaontwerp (o.a. kennis van zintuigen en gedrag in relatie tot media, gestalt principes, ontwerpprincipes, theorie van Cialdini)
Experience Design	<ul style="list-style-type: none"> - Experientietheorie (sociale/cognitieve psychologie, game mechanics, storytelling, mediatheorie) - Gebruikerservaringen (o.a. ontwerpgeschiedenis, narrative design principes, serious gaming principes, gamification, ruimtelijk 3D ontwerp) - Ervaringsontwerp (o.a. gedragsbeïnvloeding, principes experience design, interactive storytelling, interactiemodellen, gameplay, mechanics & rules)
Interaction design	<ul style="list-style-type: none"> - Interactietheorie (o.a. esthetiek, mental models, action cycles, playful/immersieve & seductive & persuasive interaction) - Interactieprincipes (o.a. information architecture, semantics, sensorische kwaliteit, UI patterns) - Interactieontwerp (o.a. customer journey maps, prototyping theorie & tools, wireframes, valideren, experimenteren)

Het panel heeft de body of knowledge and skills bestudeerd, evenals de uitwerking hiervan naar specifieke programmaonderdelen (courses en projecten) en vindt dat deze adequaat is aangesloten op het landelijke profiel. Er wordt een solide basis aangereikt in de eerste fase van de opleiding, waarna de opleiding via de afstudeerprofielen specifieke accenten legt. De inhoud van deze profielen is eveneens passend. De opleiding zorgt er daarmee adequaat voor dat studenten de benodigde theoretische en praktische bagage meekrijgen om als beginnend CMD-professional het werkveld tegemoet te treden. Het panel vindt de inhoud van het programma zeer gedegen en netjes afgeleid van de opleidingsdoelstellingen. Ook is er goed nagedacht over de volgorde van de onderwijshoud. Vanuit een onderwijskundig perspectief heeft het panel hier veel waardering voor. Desalniettemin vindt het panel het evenzeer van belang op te merken dat enige bewegingsruimte, zowel inhoudelijk als qua vorm, voor een CMD-opleiding ook wenselijk is. Het vakgebied is allerm minst uitgekristalliseerd en het beroep kent ook een creatieve component die tot bloei moet kunnen komen. Het panel geeft de opleiding vanuit dat perspectief mee voldoende ruimte in het programma te laten om de beweging in het vakgebied en de 'creative minds' van haar studenten te kunnen faciliteren.

Onderzoeksvaardigheden

Om het onderzoekend vermogen van studenten te ontwikkelen, implementeerde de opleiding in de periode 2013-2017 een onderzoeklijn die instituutsbreed is opgezet. In deze lijn staan onderzoeks- en ontwerpmethoden centraal en geldt de 'methodenkaart praktijkonderzoek' als belangrijk hulpmiddel voor studenten. De methodenkaart, die ontworpen werd door de lectoraten verenigd in het Centrum voor IT & Media, werd toegesneden op het CMD-onderwijs in de vorm van een CMD Methodspack. Hiertoe werkte de HAN samen met de Hogeschool van Amsterdam. Aan de hand van het methodspack leren studenten bewust keuzes te maken in hun onderzoeken. Het helpt hen bij de vragen: Wat kan ik onderzoeken? Hoe kan ik dat onderzoeken? En, waarom dit soort onderzoek? Het panel is enthousiast over de onderzoeklijn in het onderwijsprogramma en hoort ook in gesprek met studenten dat het onderwijs op het gebied van onderzoek stimulerend is. Zij geven aan dat het hen helpt structuur aan te brengen in het onderzoeksproces en ondersteunt om passende keuzes te maken in hun onderzoeksopzet en -uitvoering. Het panel herkent dit vermogen ook in studentuitwerkingen van opdrachten.

Internationalisering

Wat betreft internationalisering ziet de opleiding, evenals het panel nog ontwikkelmogelijkheden. Communication & Multimedia Design kent een internationaal werkveld. Het panel constateert weliswaar dat de opleiding aan studenten een internationale oriëntatie (onder meer via vakliteratuur en Engelstalig lesmateriaal) meegeeft, maar zou dit graag versterkt willen zien. Docenten geven in gesprek met het panel aan een stap te willen zetten van de huidige passieve internationalisering naar actieve internationalisering. Het panel ondersteunt dit.

Vormgeving van het programma

De opleiding geeft vanuit drie centrale uitgangspunten vorm aan het onderwijs: beroepstaakgericht, projectgericht en flexibel. In het voorgaande zijn de eerste twee uitgangspunten reeds aan de orde gekomen. Wat betreft flexibel ziet het panel dat de opleiding hierin de keuzevrijheid van studenten als belangrijk element beschouwt, met de profielkeuze die studenten maken, maar ook de keuzes voor projecten, stages, minor en afstuderen. Als CMD-student heb je naast het brede minoren aanbod de keuze uit vier minoren aangeboden vanuit ICA: *Create a Game*, *Scripting for Designers*, *Immersive Media Design* en *Manage and Design E-*

business. Naast de drie uitgangspunten die de opleiding in haar zelfevaluatie beschrijft, sluit zij tevens aan op de inrichtingsprincipes voor het onderwijs die ICA-breed zijn geformuleerd in het document ' *Weet wat onderwijs bij ICA =* ' (2017), dat aansluit op het instellingsplan van de HAN. Het gaat hierbij onder meer om het streven tot kleinschaligheid (in een groot instituut), samenwerking en het continu adaptief zijn ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen in het domein om het onderwijs actueel te houden. De opleiding werkt daarnaast vanuit de kernwaarden van het instituut: vertrouwen, verbinden en verantwoordelijkheid.

De begeleidingsstructuur binnen de opleiding tekent zich langs verschillende paden af. Een belangrijke rol is weggelegd voor de studieloopbaanbegeleider die als schakel functioneert tussen de onderwijsvraag van studenten en het onderwijsaanbod van de opleiding. Het doel is studenten te begeleiden bij een resultaatgerichte studieloopbaan. Gedurende de propedeuse initieert de SLB'er groepsbijeenkomsten en individuele gesprekken. Tijdens de hoofdfase ligt het initiatief voor de studieloopbaanbegeleiding meer bij de studenten zelf. Deze opzet past goed bij het uitgangspunt dat studenten zelf de verantwoordelijkheid dragen voor het eigen leerproces. Naast de studiebegeleiding is er begeleiding die sterker is gerelateerd aan de inhoud van de opleiding. Dit gaat dan over de begeleidende rol van de docenten in courses, bij projecten en bij de stages in het programma. Studenten tonen zich in gesprek met het panel en in het studenten-hoofdstuk positief over de begeleiding die zijn ontvangen. Het panel ziet in de reflectie van studenten terug dat de insteek van de begeleiding verandert naarmate zij verder gevorderd zijn in de studie. De begeleiding levert bovendien een belangrijke bijdrage aan de sfeer op de opleiding die studenten als (zeer) prettig typeren. Dit ondersteunt een goed leerklimaat, aldus het panel.

Kwaliteit van het docententeam

Het opleidingsteam bestaat uit circa zeventig personen, in totaal ruim 54 fte., waarvan 10 procent in een flexibele schil zit. Ruim 70 procent van de vaste docenten is mastergeschoold. In haar zelfevaluatie schrijft de opleiding dat het docententeam een groot hart heeft voor de studenten en voor het vakgebied. Gezamenlijkheid is een groot goed binnen het team, zo stelt het panel vast. Beschrijvingen in de zelfevaluatie getuigen hiervan: "*Samen maken we deze opleiding en staan we in voor de kwaliteit ervan. Samen stomen we aankomende professionals klaar voor de arbeidsmarkt*".

De bestudeerde cv-overzichten geven het panel in combinatie met gesprekken met docenten en het opleidingsmanagement een positief beeld van de kwalificaties en de professionalisering van het docententeam. Het docententeam beschikt over gedegen domein- en vakspecifieke kennis om het onderwijsprogramma inhoudelijk te verzorgen. Ook onderwijskundig en organisatorisch ziet het panel in de studie- en carrièreachtergronden van docenten een rijke voedingsbodem om het onderwijs goed vorm te geven. Het panel herkent een sterke koppeling met de praktijk door de inzet van docenten die (recent of nog steeds) werkzaam zijn/waren in het CMD-werkveld. Die koppeling wordt verder versterkt door contacten die de docenten vanuit de verschillende onderwijstaken met het werkveld onderhouden (o.m. door stages, projecten, opdrachten, afstuderen). Een Resultaat & Ontwikkelcyclus draagt bij aan verdere professionalisering van het team. Dit krijgt onder meer vorm via scholing, bedrijfsstages en participatie in activiteiten van lectoraten. Alle docenten dienen minimaal een basiskwalificatie onderwijs (bko) te behalen evenals de basiskwalificatie examinering (bke). Het panel heeft de docenten tijdens de visitatie leren kennen als een enthousiast en gedreven team dat openstaat voor verantwoording en verbetering.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende** (voltijd en deeltijd). Het panel is positief over de basiskwaliteit van het systeem van toetsing en beoordeling dat door de opleiding wordt gehanteerd. De opleiding beschikt over toetsbeleid dat aangesloten is op relevante kaders en passende kwaliteitscriteria in zich draagt. Het toetssysteem gaat adequaat uit van de beoogde leerresultaten en kent inherent hieraan een sterk praktijkgerichte oriëntatie. De opleiding hanteert een variatie aan toetsvormen, passend bij de leerdoelen van de betreffende OWE. Opleidingsbetrokkenen tonen goed inzicht in de belangen die rondom toetsing georganiseerd zijn. Taken en verantwoordelijkheden zijn in het systeem helder belegd. Het panel ziet dat dit ook leidt tot verbeteractiviteiten, onder meer ten aanzien van de explicitering van de opbouw naar het eindniveau en over het gebruik van portfolio's.

Het panel vindt dat de examencommissie haar taak voldoende adequaat uitvoert, maar raadt aan om naast de meer procedurele borgingsinstrumenten ook een meer inhoudelijke, kwalitatieve (evt. deels externe) review rondom het afstuderen (bijvoorbeeld steekproefsgewijs) in te richten.

Onderbouwing

Toetsbeleid

De CMD-opleiding heeft haar systeem van toetsing vastgelegd in het document 'Toetsbeleid Communication & Multimedia Design' (2018). Hierin zijn onder meer de visie op toetsing, uitgangspunten, kwaliteitseisen, en de kwaliteitsborging van toetsing aan de hand van de PDCA-cyclus neergelegd. Als kaders voor dit toetsbeleid zijn onder meer de WHW, het NVAO accreditatiekader, het landelijk profiel (inclusief Dublin descriptoren) en interne HAN-beleidsdocumenten gebruikt.

Met het toetsbeleid beschikt de opleiding naar oordeel van het panel over een geschikt kader om toetsing en beoordeling adequaat vorm te geven. In het toetsbeleid wijst de opleiding op drie functies van toetsing: richtinggevend (de toets geeft een indicatie van wat we belangrijk vinden), summatieve feedback (de toets laat studenten zien waar zij staan) en formatieve feedback (de toets laat studenten zien hoe zij gegroeid zijn en wat aandacht verdient in de toekomst). Voor het toetssysteem als geheel werkt de opleiding vanuit de volgende uitgangspunten: eindkwalificaties centraal, ontwikkelingsgericht, helderheid voor- en achteraf, eerlijk & samen én individueel. Voorts ziet het panel dat de opleiding met kwaliteitseisen als validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en verantwoording & feedback adequaat stuurt op een adequate totstandkoming en uitvoering van toetsing en beoordeling.

Toetsprogramma en -uitvoering

Aan elke onderwijseenheid (OWE), zoals courses en projecten, zijn (deel)tentamens verbonden waarmee de opleiding onderzoek doet naar de verworven kennis, vaardigheden en/of houding van de student. Het panel constateert dat de opleiding een gevarieerd toetsprogramma aanbiedt.

Er wordt gewerkt met een vaste set toetsvormen, waaronder meerkeuzetoetsen, openvragentoetsen, casustoetsen, opdrachten, reflectieopdrachten, vaardigheidstoetsen, projectopdrachten, assessments en portfolio toetsing. In onder meer het studentenstatuut, zo ziet het panel, geeft de opleiding helder aan welke toetsvormen er per OWE van toepassing zijn en hoe deze onderling gewogen worden om tot een eindresultaat voor de OWE te komen.

Het panel heeft vanuit bestudering van een representatieve set toetsen (voltijd en deeltijd) gezien dat de opleiding door het programma heen het niveau van toetsing adequaat opbouwt. Hiertoe hanteert de opleiding vier niveaus. Onderlegger voor deze niveaus zijn de aard van de taak, de benadering van de taak, de aard van de context en de mate van zelfstandigheid. De aansluiting tussen de toetsing en de leerdoelen en lesstof is adequaat vormgegeven en wordt ook helder aangeduid in de onderwijsbeschrijvingen (o.a. studentenstatuut). Het panel herkent in de toetsing tevens een sterke verbinding met vraagstukken in de (regionale) beroepspraktijk. De opleiding haalt actief vraagstukken uit het werkveld om deze te vertalen naar toetsopdrachten. Dit gebeurt niet alleen in de projecten, maar ook bij andere (toets)opdrachten in het programma. In bestudeerde studentuitwerkingen van toetsing ziet het panel terug dat de opleiding actuele en relevante onderwerpen hanteert. De gegeven beoordelingen zijn over het algemeen passend bij het gemaakte werk.

Het panel ziet ook dat de opleiding ten aanzien van toetsing een ontwikkelbeweging doormaakt. In haar zelfevaluatie en in de gesprekken op de visitatiedag kwam aan de orde dat de verbinding tussen de eindkwalificaties en de toetsing recent gestroomlijnd is en dat de opleiding de opbouw naar het eindniveau nader wil expliciteren door middel van tussenniveaus. Op die manier wil de opleiding het toetsbouwwerk verder versterken en verhelderen. Ook ten aanzien van portfoliotoetsing wil de opleiding nog een stap zetten. Op dit terrein lopen drie experimenten gericht op onder meer het instellen van ontwikkel-, showcase- en/of feedbackportfolio's. De opleiding wil met de invoering van het portfolio de beoordeling een holistisch perspectief geven en de groei van de studenten als ontwerper meer in beeld brengen.

Kwaliteitsborging toetsing en beoordeling

Vanuit het hiervoor beschreven toetsbeleid volgen relevante kwaliteitscriteria voor het borgen van de toets- en beoordelingskwaliteit. Per fase van de PDCA-cyclus heeft de opleiding dit in beleid neergelegd. Hierin zit veel aandacht voor de kwaliteit van toetsing met aandacht voor de verdeling van taken en verantwoordelijkheden rondom het toetsproces. Het belang van externe validering spreekt hier goed uit, zo constateert het panel. Dit is onder meer zichtbaar in de betrokkenheid van de werkveldadviesraad (niveau afstudeerproducten). Ook ziet het panel dat de opleiding de relevante kwaliteitseisen (o.a. betrouwbaarheid, validiteit, transparantie) in dit proces heeft ingebed. Onder meer het hanteren van het vier-ogenprincipe bij toetsconstructie, de inzet van meerdere beoordelaars en de inzet van meerdere toetsinstrumenten binnen één OWE worden door de opleiding gebruikt in de borging rondom toetsing en beoordeling. De opleiding wordt hierin ondersteund door een expertisegroep toetsing bestaande uit een groep ervaren, toetsdeskundige docenten die het team van relevante toets informatie voorziet en als vraagbaak ondersteuning biedt.

De examencommissie vervult een formele rol in de borging van de kwaliteit van de examens. Het is haar taak vast te stellen of een student voldoet aan de voorwaarden die in de Onderwijs- en examenregeling (OER) zijn gesteld ten aanzien van kennis, inzichten en vaardigheden die nodig

zijn voor het verkrijgen van de bachelorgraad. Het panel heeft gezien dat de examencommissie deze taak naar behoren vervult. Vanuit haar functie heeft de examencommissie de afgelopen periode een belangrijke rol gespeeld bij het vergroten van het aantal examinatoren met een basiskwalificatie examinering. Ook ziet het panel dat de examencommissie stuur op eenduidige toepassingen van beoordelingsformulieren. Zo organiseert de examencommissie (in samenwerking met opleidingscoördinatoren) een kalibratiesessie voor het gebruik van het nieuwe beoordelingsformulier voor het afstuderen. Het panel vindt dat de examencommissie haar taak voldoende adequaat uitvoert. De voornemens voor het studiejaar 2018-2019 zijn blijkens het meest recente jaarverslag vrij omvangrijk. Het panel raadt de examencommissie aan om naast de meer procedurele borgingsinstrumenten ook een meer inhoudelijke, kwalitatieve (evt. deels externe) review rondom het afstuderen (bijvoorbeeld steekproefsgewijs) in te richten. Zo worden naast het systeem ook de feitelijke resultaten onderdeel van haar borgingsmechanismen.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende** (voltijd en deeltijd). In een afstudeerfase van een half jaar tonen studenten hun kunnen als startend CMD-professional. Zij werken in deze fase aan een opdracht voor het bedrijfsleven resulterend in een beroepsproduct, een afstudeerverslag waarna een mondeling tentamen volgt (presentatie en verdediging). Op basis van bestudering van vijftien afstudeerdossiers van alumni (voltijd en deeltijd) concludeert het panel dat de beoogde eindkwalificaties voldoende worden waargemaakt. Over de gehele linie constateert het panel dat de studenten van deze CMD-opleiding een meer dan gemiddeld onderzoekend vermogen hebben ontwikkeld. Waar het om de meer creatievere kant van het vak gaat (onder meer conceptualiseren & verbeelden) vindt het panel de studenten een voldoende tot ruim voldoende niveau laten zien. Ook alumni en vertegenwoordigers van het werkveld tonen zich positief over de kwaliteit van de opleiding. Richting de toekomst geeft het panel de opleiding mee om meer ruimte te bieden voor 'experiment' waarmee ook de randen van het vakgebied gezocht kunnen worden. Ook het multidisciplinaire karakter zou in de afstudeerdossiers sterker gestimuleerd kunnen worden.

Onderbouwing

Afstudeertraject

Ter afsluiting van de CMD-opleiding voeren studenten gedurende een half jaar fulltime zelfstandig een afstudeeropdracht (30 EC) uit bij een opdrachtgever uit de beroepspraktijk. Studenten zoeken deze opdrachten in principe zelf, maar kunnen daarbij ondersteuning krijgen van het praktijkbureau. Na goedkeuring van de opdracht door het praktijkbureau leveren studenten een projectplan in dat wordt beoordeeld door twee assessoren. Eén daarvan heeft de rol van afstudeerbegeleider, de tweede assessor is onafhankelijk. Uiteindelijk komt de student tot een beroepsproduct (bijvoorbeeld ontwerp of prototype), een afstudeerverslag waarna een presentatie inclusief verdediging volgt. Bij deze zitting is een afstudeercommissie aanwezig bestaande uit de afstudeerbegeleider, de assessor en – indien mogelijk – een externe examiner. Bij de beoordeling wordt gewerkt vanuit de beoordelingsdimensies: context & analyse, oplossingsrichtingen, uitwerking, kwaliteit proces en verantwoording & reflectie. In het afstudeerproces dat de opleiding (semestermodel) hiervoor hanteerde werden vergelijkbare, maar anders geordende dimensies gebruikt. Op het moment van het visitatiebezoek is bovenstaand afstudeerproces staande praktijk.

Kwaliteit afstudeerdossiers

Het panel heeft van vijftien afgestudeerden (voltijd en deeltijd) het afstudeerdossier bestudeerd en is van oordeel dat deze dossiers de realisatie van de beoogde eindkwalificaties tonen. De afstudeerverslagen die het panel bestudeerde zijn van voldoende tot soms goed niveau. In de uitwerkingen ziet het panel het vermogen van de studenten om een voor de praktijk relevant communicatie/ontwerp-vraagstuk om te zetten naar een onderzoeksplan. Hierin worden

adequaat onderzoeksvragen aangeduid en weten studenten, met behulp van het genoten onderwijs op het gebied van de CMD-methodospack/de methodenkaart, passende onderzoeksmethoden aan te wenden. Soms zag het panel wel dat studenten geneigd zijn een veelheid aan methoden toe te passen. Hoewel dit enerzijds als grondig aangemerkt zou kunnen worden, vindt het panel het aan te raden dat de opleiding studenten nog beter traint hierin te selecteren. Dit kan de diepgang in het vervolg van de opdrachten ten goede komen. Over dat vervolg is het panel in de basis positief. Studenten komen tot voldoende tot zeer goed bruikbare aanbevelingen, adviezen en ontwerpen voor de opdrachtgevers.

Over de gehele linie constateert het panel dat de studenten van deze CMD-opleiding een meer dan gemiddeld onderzoekend vermogen hebben ontwikkeld. Dit is voor het panel zichtbaar in de zeer gedegen, verantwoorde en systematische manier van werken, zowel in de afstudeerproducten als in andere projecten en opdrachten die het panel heeft gezien. Waar het om de meer creatievere kant van het vak gaat (onder meer conceptualiseren & verbeelden) vindt het panel de studenten een voldoende tot ruim voldoende niveau laten zien. Vanuit de gesprekken is bij het panel het beeld ontstaan dat meer ruimte voor creativiteit, experimenteerimte (zie ook standaard 2) hierin behulpzaam kan zijn om studenten verder te laten groeien en ook de randen van het vakgebied te ontdekken. Tevens geeft het panel de opleiding richting de toekomst mee om studenten meer te stimuleren tot het inbedden van multidisciplinaire aspecten in de afstudeerdossiers. Het potentieel is hiertoe groter dan momenteel wordt benut. Deze ontwikkelgerichte opmerkingen laten onverlet dat het panel positief is over de behaalde resultaten door studenten en de opleiding. Zonder uitzondering zou het panel de afstudeerdossiers van de studenten, en daarmee de beoogde competenties, met minimaal een voldoende waarderen.

Reflectie alumni en werkveld

In verschillende gesprekken toonden alumni en vertegenwoordigers van het werkveld zich tevreden over de kwaliteit van de opleiding. Alumni geven aan dat de opleiding hen de bagage heeft gegeven om als startende professional het werkveld tegemoet te treden.

Vertegenwoordigers van het werkveld onderschrijven dit beeld en tonen zich net als het panel positief over het onderzoekend vermogen van de studenten. De tevredenheid van het werkveld laat zich ook zien in het feit dat een flink aantal alumni een baan krijgt aangeboden bij bedrijven waar zij hun afstudeeropdracht hebben afgerond. Ook de mate waarin bedrijven terugkomen bij de opleiding met opdrachten (bijvoorbeeld voor stage of projecten) getuigt van tevredenheid.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoende
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Goed
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoende (voltijd en deeltijd)
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoende (voltijd en deeltijd)

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Communication & Multimedia Design van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen als **voldoende**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Algemeen

- Een reflectie vanuit het panel die zich enigszins buiten het beoordelingsframe afspeelt, betreft het buiten curriculaire ICA-presents, waarbinnen ook CMD-studenten de mogelijkheid hebben om de resultaten van projecten aan een breder publiek (met name werkveldvertegenwoordigers) te presenteren. Het panel vindt dit een goed stimulerende opzet die extra uitdaging biedt aan studenten en tegelijkertijd verbindend werkt in de relatie tussen opleiding, studenten en het werkveld. Het panel ziet in deze opzet tevens de potentie om als opleiding een brede, continue discussie te organiseren over de beoogde kwaliteit van CMD. Representeert het gepresenteerde werk het profiel dat de opleiding aan studenten wil meegeven én sluit dit aan op de behoeften van de beroepspraktijk? Het panel geeft de opleiding in overweging mee de ICA-Presents ook op die manier in te zetten.

Standaard 1

- Verrijk het perspectief vanuit de beroepspraktijk door toevoeging van de publieke sector (overheden, maatschappelijk organisaties).
- Het panel raadt de opleiding aan om haar USP's duidelijk in zicht te krijgen en vanuit dat beeld het kennispartnerschap met haar omgeving aan te gaan.

Standaard 2

- Het panel stimuleert de opleiding om de context van het werkveld internationaler te maken, bijvoorbeeld door inzicht van geschikte buitenlandse gastdocenten of door introductie van internationale opdrachtgevers.
- Het panel raadt de opleiding aan voldoende ruimte/vrijheid in het onderwijsprogramma te realiseren zodat hun creatieve talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Die ruimte kan tevens (gestuurd) leiden tot interessante kruisbestuivingen, samenwerkingen etcetera.

Standaard 3

- Het panel raadt de examencommissie aan om naast de meer procedurele borgingsinstrumenten ook een meer inhoudelijke, kwalitatieve (evt. deels externe) review rondom het afstuderen (bijvoorbeeld steekproefsgewijs) in te richten. Een samenwerking hiertoe met collega CMD-opleidingen zou hierbij een mogelijke optie zijn.

Standaard 4

- Het panel ziet dat de beoogde leerresultaten door studenten worden behaald. Volgende ontwikkelstappen hierin hebben naar oordeel van het panel betrekking op
  - (1) het versterken van het vermogen van studenten tot het selecteren van onderzoeksmethoden passend bij de opdracht van het afstudeerproject;
  - (2) het meer stimuleren en uitdagen van studenten om hun creatieve talenten verder te ontdekken (onder meer door conceptualiseren en verbeelden);
  - (3) het invlechten van meer multidisciplinariteit.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Dagprogramma

Tijd	Onderdeel	Aanwezig
08.30 – 09.00	Inloop panel	Marijke Beckers, adjunct-directeur van de Informatica en Communicatie Academie
09.00 – 09.30	“CMD Presents”	Studenten / docenten
09.30 – 11.00	Materiaalbestudering	Panel
	Onderdeel A / NVAO standaarden	
11.00 – 12.00	Standaard 1	Opleidingscoördinator, docenten, lector, werkveldvertegenwoordiging en alumnus
12.00 – 13.00	Standaard 2	Plv. opleidingscoördinator, studenten, docenten, vertegenwoordiging opleidings- en kwaliteitszorgcommissie
13.00 – 14.00	Overlegtijd en Lunch	Panel
14.00 – 15.00	Standaard 3 & 4	Opleidingscoördinator, docenten, vertegenwoordiging van examen- en beroepenveldcommissie, alumnus en studenten
15.00 – 16.00	Overlegtijd	Panel
16.00 – 16.30	Terugkoppeling	Management, kernteam
16.30 – 16.45	Uitloop terugkoppeling + Pauze + Wisseling	
	Onderdeel B / Ontwikkelgesprek	
16.45 – 17.45	Ontwikkelgesprek	Management, docenten, vertegenwoordiging werkveld

Gegevens gespreksdeelnemers

Tijd	Deelnemers	Gegevens
11.00 – 12.00 Gesprek Standaard 1	Dr. Koen van Turnhout	Opleidingscoördinator, onderzoeker bij lectoraat Centrum IT + Media, docent in propedeuse (DT) en in verdiepend semester (3 ^e jaar) van het profiel Interaction Design, stagebegeleider (3 ^e jaar) en afstudeerbegeleider (4 ^e jaar).

	Dr. Thea van der Geest	Lector Media Design bij het Centrum IT + Media.
	Job Vogel	Docent in het verdiepende semester STC (3 ^e jaar), stagebegeleider (3 ^e jaar) en afstudeerbegeleider (4 ^e jaar), profielcoördinator Business Media Design (voorheen Media Management), initiator B302 en verantwoordelijk voor internationale uitrol (Creative Media Mob), lid Bureau Internationalisering.
	Drs. Jan Alwin de Graaf	Docent in alle jaren (vooral binnen profiel Content Design), stagebegeleider (3 ^e jaar) en afstudeerbegeleider (4 ^e jaar), profielcoördinator Content Design.
	Anko Elzes	Lid beroepenveldcommissie, strateeg bij IJsfontein.
	Bjorn Degen	Lid beroepenveldcommissie, alumnus (afgestudeerd in 2013), projectleider online bij X-INGREDIENT.
12.00 – 13.00 Gesprek Standaard 2	Tim Lecomte MSE	Plv. Opleidingscoördinator, docent in Digital Campaign, Business Model Canvas, Media Questions, C-project (1e jaar), Redesign Media Usage (jaar 2), stagebegeleider (3 ^e jaar) en afstudeerbegeleider (4 ^e jaar), semestercoördinator.
	Dr. Niek van Diepen	Voorzitter Kwaliteitszorgcommissie ICA, docent HBO-ICT.
	Elisa van Tuijl (1 ^{ste} graads docent)	Docent in Multimedia Design, Webdesign, Immersive Space, C-project (1e jaar), in Interactive Mediadesign, Audiovisuele Communicatie, Serious Games en Interactive Media Design (2 ^e jaar), in Design Experience Environments (3 ^e jaar) en afstudeerbegeleiding (4 ^e jaar).
	Hendrik Postma MA	Docent Webdesign, Multimedia Design (1e jaar), Immersive Media Design, Serious Gaming en AVI (3 ^e jaar), Interactive Media Design minor en afstudeerbegeleiding (4 ^e jaar), coördinator IMD semester, coördinator Medialabs, lid Gemeenschappelijke Opleidingscommissie.
	Nynke Verhoeven MMI	Docent in propedeuse en hoofdfase voltijd en propedeuse deeltijd, stagebegeleider (3 ^e jaar) en afstudeerbegeleider (4 ^e jaar), coördinator propedeuse CMD, coördinator course Digital Campaign, deelname aan wisselende projecten (o.a. onderzoek bij lectoraat).
	Marlon Kisteman	3 ^e jaars student, vooropleiding MBO.
	Noemie Overdijk	2 ^e jaars student, vooropleiding VWO (C+M).
	Romy Albers	4 ^e jaars student, vooropleiding HAVO (N+G), studentvoorzitter van Opleidingscommissie.

14.00 – 15.00 Gesprek Standaard 3 & 4	Dr. Koen van Turnhout	Opleidingscoördinator, onderzoeker bij lectoraat Centrum IT + Media, docent in propedeuse (DT) en in verdiepend semester (3 ^e jaar) van het profiel Interaction Design, stagebegeleider (3 ^e jaar) en afstudeerbegeleider (4 ^e jaar).
	Drs. Peter Schuszler	Docent in Redesign Media Usage (2 ^e jaar), Strategic Transmedia Concepts (3 ^e jaar), studieloopbaanbegeleider (HF), stagebegeleider (3 ^e jaar) en afstudeerbegeleider (4 ^e jaar), docent DT in Manage & Design E-Business (minor - uitfaserend), onderwijsadviseur.
	Cees Landman Mhob	Docent in MDEB-DT (4 ^e jaars minor) – aandachtsgebied Internetmarketing. Lid Examencommissie, coördinator Bureau Internationalisering.
	Drs. Marco Engelbart	Voorzitter examencommissie ICA, docent bij HBO-ICT
	Emiel Ruis MA	Docent Interactions for Mobile en Embedded Media Design 2 ^e jaar en 3 ^e jaar), afstudeerbegeleider (4 ^e jaar), profielcoördinator Interaction Design, semestertrekker Interactions for Web.
	Paul Versteeg	Lid Beroepenveldcommissie, UX Director at Mirabeau.
	Twan van Beusekom Bsc	Alumnus (afgestudeerd in 2017), User experience - Interaction Designer bij ProductIP.
	Tosja Brust	4 ^e jaars student, vooropleiding MBO.
	Isabel Bielderma	4 ^e jaars student, vooropleiding HAVO (E+M).
	Emma Lodder	2 ^e jaars student, vooropleiding MBO.

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Zelfevaluatie-rapport CMD HAN 2018: "Hart voor het vak, CMD evalueert zichzelf"

Weet wat onderwijs bij ICA =, (ICA, 2016a)

In vertrouwen samenwerken aan leren en innoveren (HAN, 2016a)

Beroeps- en competentieprofiel 2018 (INCMD, 2018)

Kennis- en innovatieagenda creatieve industrie 2018-2021 (CLICKNL, 2017)

Opleidingsstatuut ICA 2018-2019 deel 1: Studiegids CMD (ICA, 2018a)

Onderwijsplacemat 2018 (ICA, 2018b)

Projectonderwijs bij ICA (ICA, 2016)

Notulen beroepenveldcommissie ICA

CMD Toetsbeleid (ICA, 2018c)

Opleidingsstatuut ICA 2018-2019 deel 3: onderwijsbeschrijvingen (ICA, 2018a)

Handleiding (portfolio) toetsen deeltijd (ICA, 2017b)

Alumni-onderzoek

Resultaten NSE, analyse

Afstudeerhandleiding ICA 2017-2018

Overzicht docententeam, incl kwalificaties

Jaarverslag examencommissie 2017-2018 (incl. bijlagen)

Representatieve selectie onderwijs- en toetsmateriaal onderwijsprogramma

Afstudeerdossiers van vijftien alumni:

529437   537682   517148

530811   544295   442398

527316   544319   542585

518899   530754   530255

511105   530619   464782